بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه – دانشکده پزشکی

گروه انگل‌شناسی و قارچ‌شناسی پزشکی

طرح دوره (Plan Course)

درس انگل‌شناسی و قارچ‌شناسی – رشته دندانپزشکی

نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۶

۱. مشخصات کلی درس

عنوان درس	انگل‌شناسی و قارچ‌شناسی
رشته و مقطع	دندانپزشکی (دکترای عمومی)
نیمسال تحصیلی	نیمسال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۶
تعداد و نوع واحد	یک واحد نظری-عملی، شامل ۰/۵۵ واحد انگل‌شناسی و ۰/۴۵ واحد قارچ‌شناسی
زمان تدریس	روزهای شنبه، ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰
مکان تدریس	دانشکده پزشکی
مدرسین	دکتر نرگس اصلانی (قارچ‌شناسی)؛ دکتر رسول جعفری (انگل‌شناسی)
تعداد جلسات	۱۰ جلسه: ۴ جلسه قارچ‌شناسی (شامل یک جلسه آنلاین) و ۶ جلسه انگل‌شناسی
آزمون میان‌ترم	زمان: طبق اعلام گروه

۲. شرح درس

انگل‌ها و قارچ‌ها از عوامل مهم عفونت‌های انسانی هستند و بخشی از آن‌ها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم با حفره دهان، ناحیه سر و گردن، بیماران دارای نقص ایمنی و اصول کنترل عفونت در مطب دندانپزشکی ارتباط دارند. این درس به‌صورت نظری-عملی ارائه می‌شود و دانشجوی دندانپزشکی را با ویژگی‌های زیستی، راه‌های انتقال، تظاهرات بالینی، روش‌های تشخیص و پیشگیری از مهم‌ترین عفونت‌های انگلی و قارچی آشنا می‌کند. در بخش انگل‌شناسی، پس از مرور کلیات، تک‌یاخته‌ها و کرم‌های مهم پزشکی با تأکید بر موارد مرتبط با دهان و دندانپزشکی معرفی می‌شوند.

۳. هدف کلی

آشنایی دانشجو با مهم‌ترین عفونت‌های انگلی و قارچی از نظر عامل بیماری، راه‌های انتقال، علائم، تشخیص آزمایشگاهی و پیشگیری، و توانایی به‌کارگیری این دانش در تشخیص افتراقی، ارجاع مناسب بیماران و رعایت اصول کنترل عفونت در عملکرد دندانپزشکی.

۴. اهداف اختصاصی دوره

انتظار می‌رود دانشجو در پایان دوره بتواند:

الف) بخش انگل‌شناسی

۱. اصطلاحات پایه انگل‌شناسی (انواع انگل و میزبان، ناقل، زئونوز، چرخه زندگی) را تعریف کند و به‌کار ببرد.

۲. ویژگی‌های ریخت‌شناسی، چرخه زندگی و بیماری‌زایی تک‌یاخته‌های مهم (پلاسمودیوم، توکسوپلاسما، لیشمانیا، تریکوموناس‌ها، ژیاردیا، آنتامباها) را شرح دهد.

۳. انگل‌های ساکن حفره دهان (*Trichomonas tenax* و *Entamoeba gingivalis*) را بشناسد و ارتباط آن‌ها با بهداشت دهان و بیماری پریودنتال را توضیح دهد.

۴. ویژگی‌های عمومی و چرخه زندگی کرم‌های مهم (سستودها، ترماتودها و نماتودها) را بیان کند.

۵. روش‌های تشخیص آزمایشگاهی، راه‌های پیشگیری و اصول کلی درمان عفونت‌های انگلی مهم را فهرست کند.

۶. نقش دندانپزشک را در پیشگیری از انتقال عفونت‌ها و مراقبت از بیماران باردار و دارای نقص ایمنی تشریح کند.

ب) بخش قارچ‌شناسی

اهداف اختصاصی بخش قارچ‌شناسی، مطابق طرح درس قارچ‌شناسی ارائه‌شده توسط مدرس مربوط (خانم دکتر اصلانی) است. هدف کلی این بخش، آشنایی با کلیات قارچ‌شناسی پزشکی و عفونت‌های قارچی مهم، به‌ویژه موارد مرتبط با دهان و دندانپزشکی است.

۵. روش‌های تدریس و یادگیری

- سخنرانی تعاملی همراه با ارائه اسلاید و پرسش‌وپاسخ
- یادگیری مساله محور
- نمایش تصاویر میکروسکوپی، لام‌های آماده و ویدئوهای آموزشی چرخه زندگی
- انیمیشن برای چرخه تکاملی و پاتوژنز انگل ها
- بحث بر پایه موارد بالینی کوتاه و مرتبط با دندانپزشکی
- آموزش آنلاین در جلسه چهارم (قارچ‌شناسی) و در صورت لزوم برای بخش انگل شناسی
- ارائه فایل ویدئویی تمام مباحث، تکالیف و منابع کمکی از طریق سامانه آموزش نوید دانشگاه

۶. برنامه زمان‌بندی جلسات

ردیف	تاریخ	روز و ساعت	عنوان درس	مدرس
۱	۰۴/۰۷/۱۴۰۵	شنبه ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰	قارچ‌شناسی پزشکی	دکتر اصلانی
۲	۱۱/۰۷/۱۴۰۵	شنبه ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰	قارچ‌شناسی پزشکی	دکتر اصلانی
۳	۱۸/۰۷/۱۴۰۵	شنبه ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰	قارچ‌شناسی پزشکی	دکتر اصلانی
۴	آنلاین	طبق هماهنگی مدرس	قارچ‌شناسی پزشکی	دکتر اصلانی
۵	۲۵/۰۷/۱۴۰۵	شنبه ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰	کلیات تک‌یاخته‌شناسی - مالاریا	دکتر جعفری
۶	۰۲/۰۸/۱۴۰۵	شنبه ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰	توکسوپلاسما گوندی - لیشمانیا	دکتر جعفری
۷	۰۹/۰۸/۱۴۰۵	شنبه ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰	تریکوموناس واژینالیس، هومینیس و تناکس - ژیاردیا لامبلیا	دکتر جعفری
۸	۱۶/۰۸/۱۴۰۵	شنبه ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰	آنتامبا هیستولیتیکا و ژنژیوالیس	دکتر جعفری
۹	۲۳/۰۸/۱۴۰۵	شنبه ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰	کلیات انگل‌شناسی، کلیات سستودها - تنیا ساژیناتا - اکینوکوکوس گرانولوزوس	دکتر جعفری
۱۰	۳۰/۰۸/۱۴۰۵	شنبه ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰	کلیات ترماتودها - فاسیولا هپاتیکا - شیستوزوما هماتوبیوم؛ کلیات نماتودها - آسکاریس - اکسیور	دکتر جعفری

۷. روش ارزشیابی

مؤلفه	سهم از نمره	توضیح
حضور فعال، مشارکت در کلاس و تکلیف	۱۰ درصد	حضور منظم، پاسخ به پرسش‌ها و فعالیت‌های عملی و تکلیف سایت نوید
آزمون میان‌ترم	۳۰ درصد	زمان طبق زمانبندی دانشکده
آزمون پایان‌ترم	۶۰ درصد	آزمون کتبی (چندگزینه‌ای و کوتاه‌پاسخ) از هر دو بخش

نمره نهایی درس بر اساس سهم واحد هر بخش، یعنی انگل‌شناسی (۰/۵۵) و قارچ‌شناسی (۰/۴۵) محاسبه می‌شود.

۸. منابع درس

- انگل‌شناسی پزشکی مارکل (چاپ ۲۰۲۰)
- قارچ‌شناسی پزشکی جامع، دکتر زینی
- اسلایدها و جزوات ارائه‌شده توسط مدرسین

۹. مقررات آموزشی

- حضور به‌موقع در کلاس الزامی است و غیبت مطابق آیین‌نامه آموزشی دانشگاه ملاحظه می‌شود.
- شرکت در جلسه آنلاین مانند جلسات حضوری الزامی است.
- خاموش یا بی‌صدا کردن تلفن همراه در طول کلاس
- رعایت شأن دانشجویی و احترام متقابل در کلاس درس و فضاهای مجازی